
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

HIÁBAVALÓ?

1Korinthus 15,12-23.

2015. 011.01.

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: 17. zsoltár

Imádkozzunk: Magasztalunk és dicsőítünk, Mennyei Atyánk mi Urunk Jézus Krisztusunk által, hogy ma is, ezen az órán is lehetővé teszed számunkra, hogy hálánkat elmondva és Nevedet dicsőítve, szabadító jótettedért ujjongva eléd hozzuk minden kérésünket. Mert szeretnénk, ha orcádtól igazság jönne elő és a Te szent helyedről meghallhatnánk maradandó, állandó, megtartó, örökkévaló Igédet. Igazságodra nézünk, amikor felszerkenünk és szeretnénk Urunk látni szentségedet, annak visszatükröződését minden jószágodban, minden áldásodban és kegyelmedben. Szeretnénk ezen az órán is teljes életünkkel Hozzád fordulni, minden gondolatunkat Veled kezdeni, minden dolgunkat Veled végbevinni és majd Benned a boldogító célhoz megérkezni. Kérünk hát, amit megígértél, és amit mindig meg is cselekedtél, tedd most meg ezen az órán is: küldd el Szentlelkedet és ragyogtasd reánk Igéd világosságát, hogy benne erőket, vigasztalásokat, buzdításokat kaphassunk, hogy megújulhassunk a szent életre és egész életünk hirdethesse jószágodat és örökkévaló dicsőségedet. Krisztusért, a mi megváltó Urunkért kérünk, hallgass meg bennünket. Ámen

Textus: Ha azért Krisztusról hirdettetik, hogy a halottak közül feltámadott, mimódon mondják némelyek ti köztetek, hogy nincsen halottak feltámadása? Mert ha nincsen halottak feltámadása, akkor Krisztus sem támadott fel. Ha pedig Krisztus fel nem támadott, akkor hiábavaló a mi prédikálásunk, de hiábavaló a ti hitetek is. Sőt az Isten hamis bizonyágtevőinek is találtatunk, mivelhogy az Isten felől bizonyágot tettünk, hogy feltámasztotta a Krisztust; akit nem támasztott fel, ha csakugyan nem támadnak fel a halottak. Mert ha a halottak fel nem támadnak, a Krisztus sem támadott fel. Ha pedig a Krisztus fel nem támadott, hiábavaló a ti hitetek; még bűneitekben vagytok. Akik a Krisztusban elaludtak, azok is elvesztek tehát. Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk.

Ámde Krisztus feltámadott a halottak közül, zsengejük lett azoknak, kik elaludtak. Miután ugyanis ember által van a halál, szintén ember által van a halottak feltámadása is. Mert a miképpen Ádámban mindnyájan meghalnak, azonképpen a Krisztusban is mindnyájan megelevenítettek. Mindenki pedig a maga rendje szerint. Első zsenge a Krisztus; azután a kik a Krisztuséi, az ő eljövetelekor. 1Korinthus 15,12-23.

Szeretett gyülekezet, kedves testvérek! A mostani napokban, ahogy az utóbbi néhány évben vagy inkább évtizedben (és feltehetően majd a következő néhány évben, évtizedben is) mindenszentek napja illetve halottak napja táján vitatkozás kezdődik Magyarországon, hogy ugyanis azok a szokások, amelyek mostanában megjelentek, eldivatoztak, vajon keresztyén szokások-e, pogány szokások-e, vagy egyszerűen csak arról volna szó, hogy a világ másik feléről ideérkezett néhány magatartásforma? Még emlékszem, gyerekkoromban, amikor lesztek a sütnivaló tököt, azt kitették a ház végébe, hogy megcsípje a dér, s ha megcsípte, lehetett sütni. Ma meg egy cecei ismerősöm mondta, hogy jó üzlete van, mert a sok tököt, ami ott megtermett, másodültesben a dinnyeföldön, kocsiszámra viszik. No, nem azért, hogy megsüssék, és nem azért, hogy bébiételt készítsenek belőle, hanem mindenféle érdekes figurákat, alakokat lehet belevágni, aztán bele lehet tenni egy világítótestet és lehet esztétáj ijesztgetni vele..., na de hát kiket is ijesztgetni? - azt már a tudósok mondják meg nekünk: a halottakat, hogy vissza ne jöjjenek. Még arra is emlékszem, hogy egyszer találtam egy régi presbiteri jegyzőkönyvet a két háború közötti időből, melyben határozatba hozták, hogy református temetőben gyertyagyújtás nincs, református ember halottak napján nem megy temetőbe, református ember húsvét napján megy a temetőbe feltámadást ünnepelni. És lehetne még ezt hosszasan sorolni, de én a felolvasott szakasz fényében most arról szeretnék szólni, hogy milyen bölcsen vezette Pál apostol a korinthusi gyülekezetet, sokféle kérdésükben, el egészen ide, a levél végéig, a 15. részig. Nyugodtan mondhatjuk, hogy ez itt a levélnek a csúcspontja, sőt, azt is ki merem mondani, hogy voltaképpen az egész levelet ezért írta meg az apostol, ezért bocsátkozott bele olyan bonyolult, nehezen érthető kérdésekbe is, amelyek a levél korábbi szakaszában vannak, hogy aztán ezt elmondhassa.

Ha felidézzük levél témáit – most olvastuk, most értünk a végére –, akkor ilyen kérdésekkel találkoztunk, mint például a keresztyén házasság, aztán menjen-e a keresztyén ember bíróságra, aztán keresztyén magatartásformák egy nem keresztyén társadalomban, aztán mi közünk van nekünk azokhoz, akik nem keresztyének, hanem pogányok vagy más vallást gyakorolnak, kapjon-e fizetséget az apostol evangelizációs szolgálatért vagy tartsa el magát kétkezi munkájával? Továbbá, milyen legyen az istentisztelet rendje, délelőtt kezdjék, és este fejezzék be, vagy este kezdjék, és akkor is fejezzék be? Rengeg kérdés, ezeket mind-mind izgalommal tudjuk olvasni, mert az apostol e kérdések megtárgyalása közepette olyasmiket mond, amelyek ma is tanulsá-

gul vannak. Vagyis mindegyre elvezet a lényeghez. Mégis, úgy érzem, hogy most, a 15. részhez érkezve kerülünk bele a nagy feszültségbe, ahogy kerültek a korinthusiak is, - és ez az apostol részéről megfontolt lépés. Nem baj, ha meghökkenünk, mert azzal, hogy - idegen szóval - dezorientál bennünket, kizökkent bennünket a megszokott menetből, arra is készítenek, hogy egy mélyebb, magasabb, érvényesebb vonatkoztatási pontot keressünk. Így kezdi ugyanis az apostol a Korinthusi levelet: amikor közétek mentem, feltettem, hogy nem fogok közöttetek másról prédikálni, csak Krisztusról, mégpedig a megfeszítettéről, és nem akarok közöttetek másról hallani, csak a megfeszített Krisztusról. Most meg a levél végén azt mondja: ha Krisztus fel nem támadott, akkor hiábavaló a prédikálásom, hiábavaló a hitetek; ha Krisztus nem támadott fel, akkor minden embernél nyomorultabbak vagytok ti, keresztyének. De hát a levele elején azt mondta, hogy ő a megfeszített Krisztusról fog beszélni, arról, akit igazságtalan ítélettel elítéltek, akit a hatóság kezére adtak, akit ártatlanul kivégeztek és megfeszítettek. Hadd érzékeltessem a korinthusiak szívében kipattant feszültséget, és hadd tegyen ide azt a kérdést, amit feltettek a korinthusiak is itt, a levél végét olvasván: most akkor miről van szó? Mert a megfeszítettéről, az ártatlanul meghalt Krisztusról roppant és nagyszerű dolgokat lehet mondani és végzetlenségig lehet prédikálni. Lehet? - Igen! Úgy ahogyan a 19. században sokan felvetették - nem is ok nélkül - hogy kiről tudunk mi szebbet mondani, Szókratészről vagy Jézusról? Szókratészt, minden korok legnagyobb bölcsét, legizgalmasabb filozófusát is ártatlanul ítélték halálra, kiittatták vele bürökpoharat! Vagy Jézusról beszéljünk-e? Őt is ártatlanul ítélték halálra, minden korok legszentebb alakját. És talán ott álltak a korinthusiak megdöbbenve, akik tudhattak Jézusról sok nagyszerűt, emelkedettet mondani, s éppen talán Pál prédikálása nyomán, mert Pál - ahogy a Galatákhoz írt levélben mondja (Gal 3,1) - úgy prédikált nekik is Krisztusról, mint hogyha közöttük feszítették volna meg. Oda festette eléjük az élő, eleven drámát.

De most a levele végén azt mondja, ha Krisztus nem támadott fel, hiábavaló a ti hitetek. Hiábavaló az a hitünk, hogy Krisztusnak ezért az áldozatáért Isten megengesztelődött, hiábavaló az a hitünk, hogy lám, nem lehetett a jézusi eszméket, gondolatokat, igazságokat eltemetni, mert bár kivégezték, de lám, a tanítványok, lám, az apostolok, lám, az első keresztyének viszik tovább a jézusi igazságokat a világba, ott van a szívünkben, és az gyúrja, alakítja az emberi társadalmat, a világot. Mégsem volt értelmetlen az a halál, ahogy ezt sokszor mondjuk nagy emberekre, áldozathozókra. Ám a levél végét olvasva kiderül, hogy amikor Pál félelmek és reszketések között ment el közéjük Korinthusba és feltette, hogy nem fog másról prédikálni, csak a megfeszített Krisztusról, hogy erre a mandátumot, ehhez az erőt a feltámadott Krisztustól kapta. Az élő Úr Jézus Krisztus küldi el őt Korinthusba, hogy prédikálja neki a megfeszítettet. Az az Úr Jézus Krisztus, akivel találkozott a damaszkuszi úton, aki azt mondta neki, hogy, Saul, Saul, miért üldözöl engem? Ez az Úr Jézus Krisztus hatalmazta föl, hogy evangéliumának és a szabadítás jó hírének a drága

edénye legyen sok népek és pogányok között. Majd még erre a feszültségre néhány mondat erejéig visszatérek.

Most azt a szakaszt olvastam föl a 15. részből, ahol az apostol a feltámadás titkáról beszél. Bár nem mondja ki, de ott van a szavai mélyén, hogy eddig a korinthusiak életének kevésbé lényeges kérdéseiről szólt. Ki hol üljön a templomban? Ki kezdje az úrvacsorázást? Megházasodjon-e még egyszer, ha özvegyen maradt? Gyűjtsenek-e adományokat a távol élő keresztyén testvéreknek? Ki az okosabb a gyülekezetben, ki beszél az angyalok nyelvén, kinek van bátorsága és kunsztja elmenni a pogányok istentiszteletére és úgy viselkedni ott, hogy az őt semmi módon nem érinti? Hogyan vitassuk meg egymás között a nehéz kérdéseket? Óriási ügyek ezek, kedves testvérek. És óriási erőfeszítéseket tesz az apostol, hogy megmutassa a korinthusiaknak, hogy éppen akkor rontjuk el az életünket, amikor a kevésbé fontos dolgokat óriási jelentőségű dolgoknak állítjuk be. De mindez csak most derül ki a végén, annak az egy nagy kérdésnek a fényében, amit így lehet megfogalmazni: van-e értelme keresztyénnek lenni? Mert ha Krisztus nem támadott föl, hiábavaló a prédikálásunk és hiábavaló a ti hitetek. Akkor minden embernél nyomorultabbak vagyunk. Van-e értelme keresztyénnek lenni?

És mintha visszatekintve, egy pillanat alatt érvénytelenné tenne az apostol mindent, amit eddig mondott Pedig nem teszi azzá, csak felfüggeszti, vagy inkább így mondom: a helyére teszi, és azt mondja: drága, szeretett korinthusi testvéreim, ti, akik az én lelki gyermekeim vagytok, ti, akiket én magam szültem az evangélium hirdetése által, mit kezdtek azzal, ha kaptok jó tanácsot az Igéből, a Szentírásból, a Zsoltárokból, a Példabeszédekből, a bölcsességből, a prófétákból, Jézus csodálatos szavaiból, az apostoli hagyományból arra nézve, hogy életetek ügyes-bajos dolgaiban hogyan igazodjatok el? Mi hasznotok ebből, ha mindez múlandóság alá van rekesztve, mi hasznotok abból, hogy így, úgy, amúgy megtanultok helyesen élni egy olyan életben, amely halállal határos? Hiszem, mondja itt később a 15. részben: hát miért mondjátok, hogy nem támadnak fel a halottak, ha vannak közöttetek olyanok, akik megkeresztelkednek a halottakért. Azokról beszél, akik keresztyénné lettek, ám kedves családtagjuk meghalt, mielőtt megkeresztelkedett volna. A korinthusiak egy nagyon különös, furcsa szokást gyakoroltak ez esetben, az úgynevezett helyettes keresztséget. Mintha ma egy nagymama ide jönne, és azt mondaná: tiszteletes Úr, megátalkodott unokám van, abból sose lesz keresztyén, de én úgy aggódom érte, megkeresztelkedem helyette. Vagy bekopogtatna egy gyászoló és azt mondaná, hogy meghalt az én szemem fénye és kereszteleetlenül ment ki ebből a világból, hadd keresztelkedjem meg érte. És azt mondja az apostol: hát miért gyakorolnátok ezt, korinthusiak, ha nincs halottaknak feltámadása. És így folytatja: és mi miért veszélyeztetjük magunkat minden pillanatban? Naponként a halál révén állok. A veletek való dicsekvésekre mondom, mely van nekem a Krisztus Jézusban, a mi Urunkban, ha csak emberi módon viaskodtam Efézusban a fenevadakkal, mi hasznom abból, ha a halottak fel nem támadnak? Együnk, igyunk, holnap úgyis meghalunk! Nos, akkor van-e ér-

telme keresztyénnek lenni? Van-e értelme – még mélyebben is kérdezhetünk –, van-e értelme hinni?

És most hadd térjek el az apostol mondandójától. Pál rendkívül koncentráltan beszél, hadd tágítsam ki ezt egy némiképpen! Egyáltalán, van-e értelme hinni? És van-e értelme reménykedni? Vagy, ott zúg a fejünk fölött, ott szerkeszti az életünket, ott hatja át a mindennapjainkat ez: együnk, igyunk, holnap úgyis meghalunk?! Akkor miért hiszünk? Evésben, ivásban nem kell hinni; enni, inni kell. Meghalásban sem kell hinni, holnap úgyis meghalunk. Akkor mi értelme van hinni? És ezt nemcsak keresztyéntől tudom kérdezni, ezt tudom minden embertől kérdezni, hogy: mi az a lelke alján, mi az a szíve mélyén, mi az a kis hit-mag, mi az a kis reménység-szikra, mi az a kimondatlan, megfogalmazatlan sejtelem, s mi volt az a korinthusiakban, ami megragadta őket, amikor a feltámadott Krisztus nevében prédikáló apostol a Krisztus engesztelő halálát hirdette nekik? Amikor azt hirdette nekik, hogy feltámadott az Úr, mert hirdette nyilván, hogy a feltámadott Úrhoz a halálán keresztül vezet az út; Krisztus halála nyitott ajtót a kegyelemhez. De ha nem támadt fel, akkor mi értelme ezt hinni? Nos, mégis, mi volt a korinthusiakban, ami megragadta őket, mi volt az a húr, amit az Isten evangéliuma meg tudott rezdíteni a szívükben? Ahogy Gustav Aulén, skandináv teológus mondta, hogy ami megpendíti az embert, az egzisztenciális rezonancia. Mert a zongorahúr is akkor zendül meg, ha egy kalapács megüti, - ha csak úgy áll magában, nem szól. Mi rezgett át rajtatok, korinthusiak? Miben hisztek, ha hittetek, miben reménykedtek, ha reménykedtek, s miért mondtam nektek, hogy kövessétek a szeretetet. Mi az Isten kijelentése. Holmi receptes könyv, amelyben kikeressük életünkre a megfelelő eljárásmodot? Lelki barkácskönyv az ige? Azt mondja Pál: kövessétek a szeretetet, vagyis az élő és feltámadott Jézus Krisztust.

Az apostol igazán különös módon érvel. Azt mondja, ha nincsen halottak feltámadása, akkor Krisztus sem támadt fel. Vagyis érvelésének a középpontjában az áll – és ez nagyon fontos, nekünk is tudnunk kell! –, hogy nem akkor ütött az ember fejébe szöveget a gondolat, hogy volna feltámadás, amikor Húsvétkor az asszonyok ott találták az üres sírt. Hát nincs itt, mi lett Vele, hová lett? Mert ha így lett volna, akkor igaza lenne a nagy ateistának, Holbach bárónak, a 18. század végéről, aki leleplezte úgymond a keresztyénséget és arról értekezett szellemesen, gunyorosan, hogy mentek azok a szegény asszonyok a sírhoz, s nem találták ott a drága, szeretett Jézust, költöttek hát egy történetet. Hogy föltámadt. De azt mondja az apostol, ha nincs halottak feltámadása, ha Isten ezt nem ígéri kezdettől fogva, ha nem azt hallják az asszonyok ott a nyitott sírnál: nincs itt, hanem feltámadott és úgy lett, ahogy megmondta nektek... Ha a mi Urunk Jézus Krisztusunk nem mondja a tanítványainak Jeruzsálembé menve: most pedig felmegyünk Jeruzsálembé, az embernek Fiát elárulják, megfeszítik, meghal, eltemetik és harmad napon feltámad..., és ha nem azzal győzi meg a feltámadott Úr az emmausi tanítványokat: balgatagok és restszívűek mindannak elvégzésére, ami megíratott Mózesnél és a prófétaknál... Nos, ez megíratott. És tovább megyek: ha Isten nem úgy szerkeszti

meg az embert, hogy legyen érzéke, érzékenysége az örökkévalóra, akkor nem rezdül meg a korinthusiak szíve, akkor nem rezdül meg az ember szíve. Ezért, a mostani napokban nekünk nemcsak azzal kell foglalkozzunk, hogy miképpen gyászoljunk. (Elismerem, kell azzal is, mert nagy kultúrahanyatlásban vagyunk-) Milyen legyen a gyászmunkánk? Meddig tartson? Egy évig, hét évig, életfogytig? Milyen formái, keretei legyenek ennek? A halottainkkal is foglalkozni kell, a halállal is foglalkozni kell. Igen. De azzal a döntő kérdéssel is szembesülnünk kell, hogy miért is élünk egyáltalán? Mert amikor azt a kérdést fölvettem, hogy van-e értelme keresztyénnek lenni, vagy még pontosabban, van-e értelme hinni, akkor voltképpen azt kérdezem: van-e értelme élni!? Mert ha nincs értelme hinni, akkor nincs értelme élni se. Ha nincs értelme reménykedni és nincs megalapozva reményünk a Krisztus feltámadásában, akkor, mondja az apostol, hiábavaló a hitetek, és akkor ti minden embernél nyomorultabbak vagytok. Nagyon erős, nagyon kemény, mondhatni, szinte igazságtalan, amit most itt az apostol állít. Vagy kössünk alkut, egyezzünk meg? Mondjuk ezt: nem tudom, van-e feltámadás, nem vagyok én ebben bizonyos, hadd legyek ebben a kérdésben agnosztikus?! - így mondja ma is sok ember. Majd meglátjuk? De, persze, azért a keresztyénség drága érték, a keresztyénségben csodálatos dolgok vannak! Igen, ha keresztyén valaki, akkor szépen él, akkor teleülteti a világot diófákkal az unokáknak, dédunokáknak. Ha keresztyén az ember, akkor mégiscsak ennek a tűnő, röpké életnek is fölragyog a méltósága, akkor megízlelhetjük, hogy mi az igazságosság, mi a méltányosság, mi a jóság, mik igazán az erények, és netán el is jutunk az etikai magatartásnak, a moralitásnak a legmagasabb szintjére, a sztoikusokhoz! S ahogyan Seneca is írja az Erkölcsei leveleiben: szemébe mosolygunk a halálnak. Ó, mintha ettől elfutna a előlünk halál – mondom én - mintha ettől megszeppenne! Nem inkább úgy van, kedves testvérek, amikor mi így alkudozunk, mint a Gyaloggalopp című mulhatatlan filmben? Artúr király megy a lovagjaival, keresik a szent Grált, egy hídon kéne átmenni és ott áll a híd előtt a fekete lovac és közli Artúr királlyal, hogy addig ott nem megy át, amíg meg nem vív vele. Kardozni kezdenek, Artúr király lecsapja a fekete lovac kezét, ő felkapja másik kezével a kardot, kardoznak tovább. Leüti azt a kezét is, és mondja: most akkor engedj tovább. Ekkor már csak egy test a fekete lovac, de ott ugra-bugrál, bökdösi Artúr királyt. Mire leüti az egyik lábát. De a fekete lovac tovább ugrál egy lábon. Mire leüti a másik lábát is, most már csak egy megcsönkolt törzs van ott a porban. És akkor oda szól a fekete lovac Artúr királynak: na jó, egyezzünk ki döntetlenben. Kedves testvérek, tréfa ide, tréfa oda, ha Krisztus nem támadott fel, mi legfeljebb csak ilyen döntetlenben tudunk kiegyezni a halállal. Ha Krisztus nem támadott fel, minden embernél nyomorultabbak vagytok, mert éppen a Krisztus dicsősége, az új életre szóló isteni meghívás mutatja meg itt, e földön is a keresztyén élet erejét és áldását. Mert egyébként miben különbözünk? Mi is vagyunk erősek és betegek, mi is boldogulunk és szenvedünk, mi is élvezzük a földi élet áldásait és gyötrődünk annak keserűségében. Mi is jutunk egyről kettőre és esünk olykor gödörbe, mi

is megízlelhetjük e világ szépségét, jóságát és nagyszerűségét és feketedik be sokszor a lelkünk. Mi a különbség?

Hát éppen ez a különbség, a feltámadás. De ha nem hiszek a különbségben, akkor miért hittem? Akkor ki vagyok, akkor mi értelme a Krisztus követőjének lennem? 1973-ban Óceániában, egy kis szigeten találtak egy japán katonát, aki talpig fegyverben, harckészültségben őrzött ott a szigeten egy kis posztot és védte a japán császárt. És nem volt hajlandó megadni magát, úgyhogy Japánból kellett hozni egy magas rangú katonatisztet, aki elmondta neki, hogy már 1945-ben véget ért a háború. Ő pedig 1973-ig, 28 esztendeig semmit nem csinált, csak állt az őrhelyén, talpig fegyverben, riadókészültségben és várta a pillanatot, amikor majd meg kell vívnia a harcot. Ekkor közölték vele, hogy a harc már eldőlt Ő 28 esztendeig a legnagyobb hűséggel, a legnagyobb fegyelemmel végezte a dolgát. Miért? A semmiért. Mondhatok más hasonlatot is. Ezt én személyesen éltem át. Diák voltam Debrecenben. Budapesten kellett a dunántúli vonatról átszállni. Egyszer mire a Déliből a Nyugatiba nagy nehezen átértünk, éppen indult kifelé egy a szerelvény, - hát mit csinál egy diák, utána futottam, föl pattantam, elértem a debreceni vonatot. Aztán amikor Ceglédnél Békéscsaba felé ment tovább a vonat, akkor jöttem rá, hogy elértem a vonatot, felültem a vonatra, meg van a vonatjegyem is, jól is viselkedtem, mert jól viselkedtem a vonaton mindig, - csak hogy rossz felé megy a vonat.

Ha a Krisztus nem támadt fel, rossz felé megy a vonat. Zsákutcába megy az élet. Hiábavaló a ti hitetek, hiábavaló az én prédikálásom. De Krisztus feltámadt, kiált az apostol, és zsenéje lett azoknak, akik elaludtak. Megfordítja hát az apostol az érvelést. Mert ha visszakérdeznénk, hogy ha mégis van feltámadás, akkor mi a bizonyíték? Krisztus a bizonyíték arra, hogy a halottak feltámadnak, és akik elaludtak, amikor majd trombita fog szólni, feltámadnak, és akik még élnek, elválnak romolhatatlanságra. Azt mondja az apostol, ha Krisztus nem támadt fel, hiába hiszünk, mi több, hamis tanúk vagyunk. Így mondja: ha Krisztus fel nem támadt, hiába való hitetek, még bűneitekben vagytok, mi pedig Isten hamis tanúságtevőinek bizonyulunk, mivelhogy Isten felől bizonytságot tettünk, hogy feltámasztotta a Krisztust, akit nem támasztott volna fel, ha nincs halottak feltámadása. És ezzel nem azt mondja, hogy talán hamisan vélekedünk Istenről. A tanú, amikor a bíró előtt áll, nem vélekedik. Ezt minden bíró, minden jogász tudja. A tanú azt mondja el, amit látott, amit hallott, amit megtapasztalt. Tanúskodni nem azt jelenti, hogy véleményt nyilvánítani. S ezért mondja az apostol, hogy mi arról tettünk nektek bizonytságot, hogy azt a megfeszített Krisztust Isten feltámasztotta. Sőt, azért mentünk közétek, mert feltámasztotta Őt és azért hirdettük az Ő bűnöket engesztelő halálát! Vagyis, ha ez nem igaz, akkor nem hamisan, rosszul vélekedtünk az Istenről, nem valami hamis emberi állítást tettünk, hanem hamisan tanúskodtunk. De ő igazán tanúskodott.

Ezért, kedves testvérek, a mostani napokban, amikor ki-ki, mert halottja mindenkinek van, ellátogat a sírkeretekbe, megáll egy pillanatra, elviszi a kegyelet virágait, családi körben fölidézi az előttünk járt nemzedékeket, a kedves

alakokat, akkor írja a szívébe ennek a csodálatos üzenetnek a döntő és lényeges vonatkozását: mi, keresztyének a remény miatt gyászolunk. Azért gyászolunk, mert van remény. Ha nincs remény, akkor csak ez van: együnk, igyunk, holnap úgyis meghalunk. Ha nincs remény, akkor nincs mire emlékezni, ha nincs remény, akkor minek kegyelettel lenni! Ha nincs halottak feltámadása, akkor miért tartunk temetőt, akkor porból vétettünk és porrá leszünk – és kész. Mi, keresztyének a remény miatt gyászolunk és a teljes reménységben emlékezünk. Emlékezünk a megfeszített Krisztusra, aki feltámadott, emlékezünk az előttünk járókra, akik már elaludtak, emlékezünk szeretteinkre, akik nincsenek velünk, - de boldog hittel valljuk: Krisztus feltámadott és elsőszülött lett azok közül, akik elaludtak. Nem hiábavaló a hitünk, nem hiábavaló a prédikálásunk, Isten Őt feltámasztotta és feltámadása által örök ígérteét szívébe is bepecsételte. Ámen

Imádkozzunk! Azért a szebb világért hadd magasztaljunk és hadd dicsőítsünk, Mennyei Atyánk, amelyre feltámasztasz bennünket, amelynek boldog bizonyosságát bepecsételéd a feltámadott Úr Jézus Krisztusban. Azért a boldog reménységért magasztalunk, amit elrejtettél mindannyiunk életében és a feltámadott Krisztus erejében, Szentlelked hatalmában élővé és valóságossá teszed. És ahogyan Szentlelkeddel felébresztesz e földi élet restségéből, vakságából, csüggedtségéből - serkenj fel, aki aluszol és feltámad néked a Krisztus! -, úgy írod be szívébe újra meg újra a boldog és megtartó reménységet. Kötözd be szívébe sebeit, gyógyíts gyászunkban, adj élő reménységet. És add Mennyei Atyánk, hogy ha fájjaljuk szeretteinket, akik nincsenek velünk és közöttünk, az a boldog reménység keretezze be szomorúságunkat, csüggedtségünket, törölje le könnyeinket és forrassa be szívébe sebeit, hogy ama napon majd trombita fog szólni és feltámasztatnak a halottak romolhatatlanságban és mi is elváltozunk el nem múlt örök dicsőségre úgy, mint az Úr Jézus Krisztus ábrázata szerint. Kérünk mindazokért, akik ezekben a napokban, hetekben szeretteik sírjához látogatnak el, ird a szívébe, tudasd velük, tedd bennük élő reménységé, hogy a földi élet múltán abba a jobb világba hívsz meg bennünket és viszel át a mi Krisztusunk feltámadása által. S minket is, akik az Ő nevében hiszünk, minket is, akik az Ő kegyelméért jövünk most Hozzád s reméljük feloldozó, büntőlő kegyelmedet, minket is erősíts ebben a boldog és megtartó hitben. Vigasztald a szomorkodókat, az elesetteket, a gyászolókat, erősítsd a reménykedőket, újítsd meg bennünket ebben a szent életben Reádváló tekintetben a mi Urunk Jézus Krisztusunk neve magasztalásában. Őérette kérünk, hallgass meg bennünket. Ámen